

การวิจัยอย่างง่าย ๆ เพื่อพัฒนา กศน.

ในการทำวิจัยอย่างง่าย ๆ อาจแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอน คือ 1. กำหนดชื่อเรื่องการวิจัย 2. กำหนดกรอบความคิดการวิจัย 3. ค้นหาสาเหตุ-ปัญหา/วิธีแก้ 4. สรุปสาเหตุ-ปัญหา/วิธีแก้ 5. ดำเนินการพัฒนา/แก้ปัญหา 6. รายงานการวิจัย

ขั้นที่ 1 กำหนดชื่อเรื่องการวิจัย

โดยทั่วไปจะตั้งชื่อเรื่องว่า การแก้ปัญหา *อะไร* ของ *ใคร* เช่น “การแก้ปัญหา *การออกเสียง ร* ของ *ผู้เรียนระดับ ม.ต้น*”

ปัญหา ที่จะนำมาวิจัย อาจได้มาจาก “บันทึกหลังการจัดการเรียนการสอน” ซึ่งมีมากมาย เช่น

ผู้เรียนไม่ชอบภาษาอังกฤษ, ผู้เรียนเรียนไม่เข้าใจ, ผู้เรียนยากจน, ผลการเรียนไม่ดี, ผู้เรียนนั่งเหม่อลอย, ผู้เรียนไม่มีความสุข
ทิ้งขยะไม่เป็นที, ผู้เรียนบวกเลข 2 หลักไม่ได้, นาย ก มีพฤติกรรมก้าวร้าว, นาง ข เป็นที่รังเกียจของเพื่อน, นาง ค สอบไม่ผ่าน
นาย ง ออกจากบ้านมา แต่ไปที่อื่น ไม่มาพบกลุ่ม, จำนวนผู้เรียนในกลุ่มมีมากเกินไป, ไม่เข้าใจวิธีเรียนแบบพบกลุ่ม, ท่องสูตรคูณไม่ได้
ผู้เรียนไม่รู้จักศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง, ขาดอุปกรณ์การสอน-การพบกลุ่ม, ขาดอาคารสถานที่ หรือห้องสุขา หรือน้ำดื่ม น้ำใช้
ผู้เรียนมาสาย, ผู้เรียนอ่านหนังสือไม่ออก, ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์, ผู้เรียนมีความสามารถด้านวิชาภาษาไทย
ขาดความรับผิดชอบหรือความซื่อสัตย์หรือเสียสละ หรือโกหก หรือลักขโมย หรือมารยาทไม่งาม หรือพูดจาไม่ไพเราะ
ลาออกกลางคัน, ชู้สาว ฯลฯ (อาจวิจัยกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการศึกษาพื้นฐาน ก็ได้)

ตัวอย่างชื่อเรื่อง

การแก้ปัญหานักศึกษามาสายในเวลาพบกลุ่ม, การพัฒนาการทำโครงงานของนักศึกษา ศรช.บางนมโค ม.ปลาย, การแก้ปัญหานักศึกษาขาดทักษะในการตอบข้อสอบแบบอัตนัย, การแก้ปัญหาคาดพบกลุ่มบ่อยครั้ง ของนักศึกษา ศรช.สามกอ ประถม, การแก้ปัญหาคาดไม่กล้าแสดงออกของนักศึกษา, การแก้ปัญหาคาดไม่มาพบกลุ่มของนักศึกษา, การพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนระดับ ม.ต้น, พฤติกรรมโดดเดี่ยวของผู้เรียน ม.ต้น จำนวน 5 คน, การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ขายนายดำ โดยใช้แบบฝึก, การจัดเวลาพบกลุ่มให้สอดคล้องกับเวลาที่ผู้เรียนสะดวก, การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลสันทรายหลวง ที่เรียนอ่อนหมวดวิชาภาษาไทย ระหว่างวิธีสอนโดยใช้ห้องสมุดกับการเล่นเกม, การศึกษานิสัยการอ่านของผู้เรียนที่เรียนดี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชื่อเรื่องการวิจัย เพื่อพัฒนา กศน. (การวิจัยอย่างง่าย ๆ)

ของ นาย/นาง/นางสาว ตำแหน่ง

e-Mail Address

ชื่อเรื่อง

.....

นายอินดีที่เราได้ซื้อเรื่องของการวิจัยอย่างง่ายๆกันแล้ว ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นก้าวหน้าไปแล้วประมาณ 20 % เพื่อให้เราเห็นแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการต่อให้เสร็จและรายงานผลการวิจัยได้ จึงขอให้วางแผนการวิจัยให้ชัดเจน ด้วยการจัดทำกรอบความคิดการวิจัย ตามตัวอย่างที่แนบ (พิมพ์หรือเขียนก็ได้)

กรอบความคิดการวิจัย

ชื่อเรื่อง

ชื่อผู้วิจัย

สภาพปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาการวิจัย

.....
.....
.....

เป้าหมายการวิจัย

.....
.....
.....
.....

ตัวอย่าง กรอบความคิดการวิจัย

ชื่อเรื่อง การพัฒนาการทำโครงการของนักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค

ชื่อผู้วิจัย นางเครือวัลย์ วัฒนพลอย

สภาพปัญหา

จากการที่ข้าพเจ้าจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ ศรีข. บางนมโค ในปีการศึกษา 2552-2553 ผ่านมา 3 ภาคเรียน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการจัดทำโครงการ ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลักสูตรบังคับไม่ได้ดี จัดทำโครงการไม่เป็นไปตามหลักการของโครงการ แต่ทำได้เพียงในลักษณะคล้ายรายงานการค้นคว้าหาข้อมูลจากห้องสมุด แม้แต่นักศึกษาระดับ ม.ปลาย ซึ่งควรจะทำโครงการให้เป็นประโยชน์ตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ ก็ทำได้ไม่ดีเช่นกัน

ปัญหาการวิจัย

นักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค ทำโครงการไม่ได้ตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการทำโครงการ

เป้าหมายการวิจัย

เพื่อพัฒนาการทำโครงการของนักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค ให้เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์ของการทำโครงการมากขึ้น

ขั้นตอนและระยะเวลาการวิจัย

ขั้นตอน	ระยะเวลา
1. ศึกษาสาเหตุของการทำโครงการไม่ได้ดี และวิธีการพัฒนาแก้ไข ที่เป็นไปได้ จาก 1.1 การสังเกต การพูดคุยกับนักศึกษา และประสบการณ์ของครู กศน.ตำบล 1.2 ทฤษฎี ตำรา บทความ ในหนังสือต่างๆ 1.3 ผลการวิจัยศึกษาค้นคว้า ของผู้อื่น	21-26 ธ.ค.53
2. นำสาเหตุของการทำโครงการไม่ได้ดี และวิธีการพัฒนาแก้ไข ที่ได้จากการศึกษา มาเป็นข้อมูลจัดทำคำถามในการสร้างแบบสอบถามนักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค เพื่อหาสาเหตุและวิธีแก้ไขของกลุ่มนี้โดยเฉพาะ	27-31 ธ.ค.53
3. นำแบบสอบถามไปสอบถามนักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค	2 ม.ค.54
4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีแก้ไข	17-19 ม.ค.54
5. ดำเนินการแก้ไขตามวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยตรวจความแตกต่างของการพัฒนา ก่อนดำเนินการแก้ไขกับหลังดำเนินการแก้ไข ด้วยการสังเกตและใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ	22 ม.ค.-6 ก.พ.54
6. ถ้าวัดหลังแก้ไข ยังไม่พัฒนาดีขึ้น จะทดลองแก้ไขวิธีใหม่ และสังเกตการเปลี่ยนแปลง	12-27 ก.พ.54
7. สรุปผลการพัฒนาการทำโครงการของนักศึกษา ม.ปลาย ศรีข.บางนมโค โดยพิมพ์เป็นเอกสาร 1-3 หน้า	28 ก.พ.54

ถึงแม้ว่าการได้กรอบการวิจัยจะถือว่าก้าวหน้าไปแล้วประมาณ 35 % เราก็ต้องรีบทำ (การวิจัยอย่างง่าย ๆ ในชั้นเรียนจะใช้เวลามากในขั้นตอนของการดำเนินการแก้ปัญหา)

ถ้าในกรอบการวิจัย ระบุว่าจะทำแบบสอบถาม ก็ขอให้รีบทำแบบสอบถามและนำไปดำเนินการ (ขอให้ส่งแบบสอบถามด้วย)

แบบสอบถามที่ดี ต้องถามให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและวิธีแก้ไขให้ครบถ้วน โดยควรมีคำถามปลายเปิด (ให้ผู้ตอบเขียนเอง ตามความเห็นแต่ละคน) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายครบถ้วน เพราะเราจะคิดคำถามแบบปลายปิดได้ไม่ครอบคลุมสาเหตุและวิธีแก้

ตัวอย่าง

แบบสอบถาม เรื่องการทำโครงการของนักศึกษา ม.ปลาย สรรพ.บางนมโค

คำชี้แจง ให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความเข้าใจ/ความต้องการ, ในช่องหน้าหัวข้อที่ต้องการ และ เขียนความคิดเห็นข้อเสนอแนะ **ที่แท้จริง** ของนักศึกษา

ตอนที่ 1 นักศึกษามีความเข้าใจ / ความต้องการ ในเรื่องต่อไปนี้ เพียงใด ?

รายการ	ระดับความเข้าใจ / ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เข้าใจความหมายและลักษณะของโครงการ					
2. เข้าใจประเภทของโครงการ					
3. เข้าใจขั้นตอนการทำโครงการ					
4. เข้าใจรูปแบบการเขียนรายงานโครงการ					
5. ต้องการตัวอย่างการเขียนรายงานโครงการ					

ตอนที่ 2 ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

1. นักศึกษาไม่เข้าใจการทำโครงการเพราะ (ตอบเฉพาะนักศึกษาที่ยังไม่เข้าใจการทำโครงการ เช่น อาจตอบว่าครูอธิบายไม่ละเอียดชัดเจน ฯลฯ)
2. ในการทำโครงการ นักศึกษาต้องการให้ครูแนะนำเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ นะจ๊ะ)
 ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ
 ด้านการเขียนรายงานโครงการ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
 ประเภทของโครงการ อื่น ๆ ระบุ
3. นักศึกษาคิดว่า จะทำโครงการได้ดีขึ้น ถ้า
4. ข้อเสนออื่น ๆ

ขั้นที่ 4 สรุปสาเหตุและวิธีแก้ปัญหา ในการวิจัยอย่างง่าย ๆ

ถ้าเราพบสาเหตุและวิธีแก้ปัญหา (ไม่ว่าจะด้วยการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถาม หรือการสังเกต สัมภาษณ์พูดคุย หรือศึกษาค้นคว้าตำราทฤษฎี ฯลฯ ก็ตาม) ก็ถือว่าเราก้าวหน้าไปประมาณ 50 % แล้ว ขอให้รับดำเนินการแก้ปัญหาตามวิธีที่ค้นพบ โดยขอให้สรุปสาเหตุและวิธีแก้ปัญหาที่พบจากการศึกษา รวมทั้งวิธีแก้ปัญหาที่นำไปทดลองใช้จริง

ตัวอย่าง

สาเหตุและวิธีแก้ปัญหา เรื่องการพัฒนาการทำโครงการของนักศึกษากลุ่มกระโดดทอง

1. สาเหตุของปัญหา (จากแบบสอบถาม)

- อันดับที่ 1 ไม่มีตัวอย่างการเขียนรายงานโครงการ
- อันดับที่ 2 ไม่เข้าใจหลักการทำโครงการ
- อันดับที่ 3 -ไม่เข้าใจความหมายของโครงการ
- ไม่เข้าใจประเภทของโครงการ

2. วิธีแก้ปัญหา (จากแบบสอบถาม)

- อันดับที่ 1 ฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำโครงการ
- อันดับที่ 2 ให้ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล
- อันดับที่ 3 ให้ความรู้ด้านรูปแบบการทำโครงการ

3. วิธีแก้ปัญหานั้นนำมาทดลองใช้ คือ

3.1 เนื่องจากนักศึกษา กศน. ยังมีประสบการณ์น้อยในการทำโครงการ จึงหาตัวอย่างรายงานโครงการที่หลากหลาย มาให้นักศึกษาดูตัวอย่างรูปแบบการทำโครงการ

3.2 ฝึกทักษะที่จำเป็นในการทำโครงการให้นักศึกษา เช่น กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดเป็น การวางแผน การเขียนโครงการ และการเขียนรายงานโครงการ

3.3 ทุกครั้งที่พบกลุ่ม จะแบ่งเวลาพูดคุยเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการทำโครงการ เพื่อกระตุ้น ให้ความรู้ และแก้ปัญหิต่าง ๆ

และแล้วก็มาถึงขั้นตอนสุดท้าย คือการจัดทำรายงานการวิจัย ความยาว 1-3 หน้า ตามตัวอย่างด้านล่าง ขอให้ทุกคนจัดทำส่ง เป็นการเสร็จสิ้นกันซะที อยากรู้ให้พิมพ์ด้วยคอมฯ และส่งไฟล์ไปให้ผมด้วยที่อีเมล nfeph1@gmail.com รวมทั้งไฟล์แบบสอบถามถ้ามีก็ขอด้วย

ขอบคุณทุกคน

ตัวอย่าง รายงานการวิจัย

ชื่อเรื่อง การแก้ปัญหาให้นักศึกษามาสายในเวลาพบกลุ่ม ของนักศึกษาชั้นพื้นฐาน-กลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลสามกอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวพิมพ์พิกุล บุญส่ง

สภาพปัญหา

จากการที่นักศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลสามกอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้จัดกิจกรรมพบกลุ่มในวันอาทิตย์ เวลา 09:00 - 12:00 น. นั้น พบว่านักศึกษาจำนวนไม่น้อยมาพบกลุ่มช้ากว่าเวลาที่กำหนด ทำให้มีเวลาพบปะปรึกษาหารือระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน น้อย ไม่เพียงพอในการทำความเข้าใจและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลตามหลักสูตร เป็นปัญหาที่ต้องรีบหาทางแก้ไข

ปัญหาการวิจัย

นักศึกษาชั้นพื้นฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลสามกอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาสายในเวลาพบกลุ่ม

เป้าหมายการวิจัย

เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่มศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบลสามกอก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มาพบกลุ่มตรงตามเวลาที่กำหนด (09:00 - 12:00 น. วันอาทิตย์) โดยพร้อมเพรียงกัน

วิธีการวิจัย

- บันทึกเวลาการมาพบกลุ่มของนักศึกษาแต่ละราย ใน 2 สัปดาห์แรกของภาคเรียน ไว้เป็นข้อมูล
- ศึกษาสาเหตุของการมาสายเบื้องต้น โดยการสังเกต พูดคุยกับนักศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแบบสอบถาม เพื่อสอบถามสาเหตุของการมาสายและแนวทางแก้ไขอีกครั้ง ให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมหลากหลายเหมาะสมกับกลุ่มนี้โดยเฉพาะ

3. วิเคราะห์แบบสอบถาม ซึ่งพบว่าสาเหตุ คือ 1. ติดธุระ 2. ทำงานบ้าน 3. เกียจคร้าน 4. บ้านอยู่ไกล 5. รถน้อยออกมาไม่ทันรถเข้า 6. นอนตื่นสาย 7. ทำการบ้านก่อน 8. ติดงาน 9. ดูแลลูก

ส่วนแนวทางการพัฒนาแก้ไข คือ 1. มีความกระตือรือร้น 2. ตื่นเช้า 3. รีบทำงานแต่เช้า 4. สะสางปัญหาทุกอย่างให้เรียบร้อย 5. มีความเกรงใจ 6. ทำการบ้านวันธรรมดา 7. ไม่นอนดึกคืนวันเสาร์ 8. แบ่งเวลา 9. เลิกเกียจคร้าน 10. ปรับปรุงตัว 11. มีความรับผิดชอบ

4. จากที่วิเคราะห์พบว่าสาเหตุใหญ่เกิดจากตัวนักศึกษาแต่ละรายเอง มีสาเหตุแตกต่างกัน เฉพาะตัว จึงต้องแก้ไขพัฒนาโดยวิธีเฉพาะตนเป็นหลัก ครูจึงใช้วิธีพัฒนาแก้ไขโดยการพูดคุยกับ นักศึกษา กระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง รู้จักแบ่งเวลา รู้จักหน้าที่ ใช้กรณีตัวอย่างผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตที่มีประวัติเป็นผู้ขยันมีความรับผิดชอบมาเล่าให้นักศึกษาฟังเป็นตัวอย่าง และครูปฏิบัติ ตนเป็นตัวอย่างโดยการไปพบกลุ่มก่อนเวลา 09:00 น. ทุกครั้ง รวมทั้งให้นักศึกษาพัฒนาตามสาเหตุของแต่ละคน เช่น ตื่นแต่เช้า ไม่นอนดึกคืนวันเสาร์

5. บันทึกเวลาการมาพบกลุ่มของนักศึกษาแต่ละคน ในช่วงเดือนสุดท้ายก่อนสอบ- ปลายภาค เปรียบเทียบกับเวลาการมาพบกลุ่มใน 2 สัปดาห์แรกของภาคเรียน พบว่าปลายภาคมี นักศึกษามาพบกลุ่มหลังเวลา 09:10 น. เพียงครั้งละ 0-2 คน ซึ่งต่างจากใน 2 สัปดาห์แรกของ ภาคเรียน ส่วนใหญ่จะมาพบกลุ่มหลังเวลา 09:10 น.

6. สรุปผลการแก้ปัญหา นักศึกษามาสายในเวลาพบกลุ่ม ของนักศึกษาชั้นพื้นฐานกลุ่ม- ศูนย์การเรียนชุมชนตำบลสามก้อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นเอกสาร

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานต่อไป

การแก้ปัญหาการมาพบกลุ่มสาย โดยวิธีที่ไม่เน้นการบังคับด้วยกฎระเบียบ แต่ใช้วิธีให้ ผู้เรียนวิเคราะห์ตนเองจากการพูดคุยและตอบแบบสอบถาม จะช่วยให้ผู้เรียนพบว่าปัญหาเกิดจากตนเอง และเป็นปัญหาที่แก้ไขพัฒนาได้ ประกอบกับการกระตุ้นของครู ช่วยให้การพัฒนาแก้ปัญหา ได้ผลดี ควรนำวิธีการนี้ไปใช้ในภาคเรียนต่อไป และนำไปใช้กับกลุ่มอื่นด้วย